

Το Αιγαίο στο ενεργειακό...

Η πολυτιμή «μπαταρία» για την ενεργειακή ανεξαρτησία της Ευρώπης

Ο νέος πρόεδρος της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας ΕΛΕΤΑΕΝ, εκπρόσωπος του κλάδου της πιο ώριμης ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, αποτυπώνει με ρεαλισμό όλα όσα θα συμβούν τη χρονιά που διανύουμε και μας λέει τι περιμένουμε να συμβεί στο ενεργειακό τοπίο της χώρας έως το 2030. Στην πρώτη του συνέντευξη μετά την εκλογή του, δίνει έμφαση στις προτεραιότητες της ΕΛ.ΕΤ.Α.ΕΝ. όσον αφορά έναν κλάδο που αναμένεται να στηρίξει με επενδύσεις την οικονομία της χώρας.

Ecotec: Πείτε μας λίγα λόγια για τις επαφές που κάνατε ως νέα διοίκηση της ΕΛΕΤΑΕΝ με την Πολιτεία και την ανταπόκριση που είχατε.

Κάναμε μια προσπάθεια να συναντήσουμε και να συζητήσουμε με όλους τους εμπλεκόμενους θεσμικούς φορείς του κλάδου, σε συνέχεια ενεργειών που είχαν γίνει τα τελευταία χρόνια. Έχουμε συναντήσει όλη την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, τις διοικήσεις του ΚΑΠΕ, της ΡΑΕ, του ΑΔΜΗΕ και του ΛΑΓΗΕ, πολιτικά κόμματα και κλημάκια των «θεσμών».

Επίσης συμμετείχαμε στο σεμινάριο του Υ.Π.ΕΝ. για τη βιοποικιλότητα και την αιολική ενέργεια. Έχουμε βρει θετική ανταπόκριση από όλους τους φορείς όσον αφορά τα θέματα της αιολικής ενέργειας και τους νέους στόχους για τις ΑΠΕ με ορίζοντα το 2030. Σίγουρα, δεν συμφωνούμε σε όλα. Υπάρχουν κρίσιμα σημεία για τα οποία έχουμε ασκήσει κριτική στην πολιτική ηγεσία: υπάρχουν και θέματα που μας απασχολούν, αλλά με διάλογο μπορούμε να βρούμε συναινετικές λύσεις.

Ecotec: Μπορείτε να μας αναφέρετε περιεκτικά τα θέματα αυτά;

Ορισμένα από αυτά έχουν να κάνουν με τον τομέα του περιβάλλοντος, όπως είναι η αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου των ΑΠΕ, η οποία έχει αναγγελθεί από τον Υπουργό και

Παναγιώτης Λαδακάκος:

Ο νέος πρόεδρος της ΕΛΕΤΑΕΝ στο Ecotec

ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ:

■ Με θετικό πρόσημο η αιολική ενέργεια στη χώρα μας.

■ Οι συζητήσεις με τους θεσμούς, την κυβέρνηση και τους παράγοντες της αγοράς.

■ Χάνουμε το 2020 αλλά μπορούμε να κερδίσουμε το 2030.

■ Το στοίχημα που πρέπει να κερδηθεί...

■ Οι εξελίξεις στην Κρήτη.

■ Το όραμα της ΕΛΕΤΑΕΝ

ΤΟ ΑΥΡΙΟ:

■ Πώς θα διασφαλισθεί η συνέχεια του κλάδου μετά το τέλος των έργων με σταθερή τιμή;

■ Θα «ανοίξει» η Πελοπόννησος;

■ Φρένο στις ΑΠΕ ή 100% ΑΠΕ;

■ Ο στρατηγικός ρόλος του Αιγαίου: Θα δούμε πλωτές ανεμογεννήτριες στην Ελλάδα;

από τον Πρωθυπουργό. Ωστόσο δεν έχουμε μια σαφή ένδειξη προς τα πού θα κινηθεί αυτό το πλαίσιο.

Το παρόν Χωροταξικό, μετά από πολλά χρόνια διαβουλεύσεων, δημόσιου διαλόγου, ζυμώσεων και συζητήσεων, και κατόπιν των σχετικών θετικών κρίσεων από το ΣτΕ, έχει διαμορφώσει ένα πλαίσιο που έχει λειτουργήσει ικανοποιητικά, αν και περιοριστικά για τα αιολικά πάρκα. Προφανώς, είναι δεκτικό βελτιώσεων. Αλλά κάθε προαναγγελία αναθεώρησης χωρίς σαφή κατεύθυνση προκαλεί αναστάτωση, η οποία καλό θα ήταν να εξομαλυνθεί το συντομότερο δυνατό.

Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος συζητείται επίσης και μια αναμόρφωση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Η δική μας άποψη είναι ότι η περιβαλλοντική νομοθεσία στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα αυστηρή: είναι ευθυγραμμισμένη με τις ευρωπαϊκές προϋποθέσεις και απαιτήσεις, και ως

εκ τούτου δεν συντρέχει κάποιος λόγος ριζικής αναμόρφωσής της, η οποία θα κινηθεί σε πιο συντηρητικές κατευθύνσεις και πιο περιοριστικές για τον τομέα των αιολικών πάρκων.

Ecotec: Τι άλλο προέκυψε από αυτές τις συναντήσεις με τους φορείς και την Πολιτεία;

Θα ήθελα κατ' αρχάς να υπογραμμίσω ότι ο πρώτος φορέας που συναντήσαμε ήταν το ΚΑΠΕ. Πολλά μέλη του ΔΣ της ΕΛΕΤΑΕΝ προερχόμαστε από το Κέντρο: κι εγώ ο ίδιος από εκεί ξεκίνησα την επαγγελματική μου καριέρα. Θεωρούμε ότι ο ρόλος του ΚΑΠΕ είναι πολύ σημαντικός, και για συμβολικούς λόγους. Γι' αυτό η πρώτη συνάντησή μας ήταν με τον πρόεδρο και τον γενικό διευθυντή του ΚΑΠΕ.

Γενικότερα, απ' όλους τους φορείς έχουμε εισπράξει θετικά μηνύματα συνεργασίας, παρ' όλο που διανύουμε μια πολύ δύ-

σκοπη και μεταβατική περίοδο, με προβληματισμούς και ανησυχίες σε ό,τι αφορά τη δική μας θέση στον κλάδο.

Ecotec: Με τους «θεσμούς» τι συζητήσατε;

Με τους «θεσμούς» συζητήσαμε το θέμα της χρέωσης των προμηθευτών. Κι επειδή εκείνες τις ημέρες επρόκειτο να κληθεί η τρίτη αξιολόγηση, και υπήρχε μια σχετική πρόβλεψη στα κείμενα που κυκλοφόρησαν, για αυτό επιδιώξαμε αυτή τη συνάντηση.

Στη συνέχεια κάναμε συναντήσεις με τον ΛΑΓΗΕ και με την ΡΑΕ προσπαθώντας να δούμε ποιες είναι οι δικές τους απόψεις και ιδέες. Γιατί κι εμείς προσπαθούμε να συνεισφέρουμε με δικές μας απόψεις και ιδέες, έτσι ώστε η προσαρμογή της χρέωσης προμηθευτών να γίνει με τρόπο που θα συνεχίζει να απεικονίζει την αξία που προσφέρουν οι ΑΠΕ στην αγορά, και βεβαίως να διασφαλίζει τη διατήρηση της βιωσιμότητας του ΕΛΑΠΕ.

Ecotec: Ποιες εξελίξεις περιμένουμε το 2018 στον τομέα των αιολικών;

Τα χρόνια 2017 - 2018, πιθανώς και το 2019, είναι έτη πάρα πολύ «ζεστά» όσον αφορά νέες εγκαταστάσεις, νέες παραγγελίες κτλ. Αυτό είναι θετικό. Αυτό όμως οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι βρισκόμαστε σε ένα μεταβατικό στάδιο, από την εποχή των feed in tariffs στη νέα εποχή των διαγωνισμών και της συμμετοχής στην αγορά. Άρα, πράγματι είναι «καλά» τα χρόνια που διανύουμε, αλλά αυτό που προσπαθούμε να διασφαλίσουμε είναι ότι αυτή η δυναμική που έχει δημιουργηθεί στον κλάδο, θα συνεχίσει και την αμέσως μετά εποχή.

Το περιβάλλον αυτής της νέας εποχής είναι το καυτό θέμα συζήτησης, και η περιγραφή του είναι ένας από τους βασικούς ρόλους που προσπαθεί να διαδραματίσει η ΕΛΕΤΑΕΝ αυτό το χρονικό διάστημα, ώστε να διασφαλίσει την ομαλή εξέλιξη του κλάδου στα επόμενα χρόνια, μετά το 2019: στο δρόμο, δηλαδή, για το 2030.

Παζή της Ε.Ε.

Ecotec: Αυτό πρακτικά τι σημαίνει: νέα έργα, νέες επενδύσεις και αυξημένη εγκατεστημένη ισχύ; Πώς θα το εισπράξει ο κλάδος;

Έχουμε φτάσει σε μια εποχή στην οποία πλέον υπάρχουν αρκετά ώριμα, αδειοδοτημένα έργα, ή έργα τα οποία βρίσκονται υπό ανάπτυξη και θα μπορούσαν να υλοποιηθούν. Ωστόσο έχουν εμφανιστεί και αρκετά ώριμα νέα «Bottlenecks» σε όλη αυτή τη διαδικασία- και θεσμικά και τεχνικά.

Ecotec: Με τον όρο «Bottleneck» εννοείτε τη συμφόρηση, το «κόλλημα» σε κάποιο σημείο;

Ναι. Υπάρχουν 2-3 συγκεκριμένα θέματα. Ένα είναι το νέο θε-

Είναι ένα διαφορετικό παράδειγμα. Στην Κρήτη, πράγματι, οι ενέργειες του ΑΔΜΗΕ κατευθύνονται στο σωστό δρόμο. Η ηλεκτρική διασύνδεση της Κρήτης είναι ένα πάρα πολύ καλό παράδειγμα ενός τεχνικού έργου υποδομής εθνικής σημασίας, το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα να υλοποιηθούν πολλές νέες καλές επενδύσεις αιοθικών στη χώρα και να συνεισφέρουν στο συνολικό ισοζύγιο.

Αν η Πελοπόννησος είναι μια περίπτωση για την οποία ασκούμε κριτική, η Κρήτη είναι μια περίπτωση που προχωρά προς τη σωστή κατεύθυνση. Και θα αξίζουν συχαρητήρια, εάν επιτύχουν όλα τα χρονοδιαγράμματα που έχουν ανακοινωθεί.

“ Το Αιγαίο θα μπορούσε να συμβάλει στην ενεργειακή ανεξαρτησία της Ε.Ε. και από την πλευρά του Ατλαντικού αλλά και από την Ανατολή ”

σμικό πλαίσιο με τους διαγωνισμούς κτλ. Ένα άλλο, πιο τεχνικό, είναι για παράδειγμα θέματα δικτύων που θεωρούνται κορεσμένα, όπως είναι της Πελοποννήσου.

Ecotec: Θα «ανοίξει» η Πελοπόννησος;

Το αναμένουμε. Είναι από τα θέματα που συζητάμε και με τον ΑΔΜΗΕ και με το Υπουργείο. Σίγουρα θα «ανοίξει» μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου των 400 kV Μεγαλόπολης - Αντιρρίου. Κατά την άποψή μας θα έπρεπε να έχει ήδη «ανοίξει», δεδομένου ότι ακόμα και με την υφιστάμενη κατάσταση υπάρχει διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος.

Το γεγονός ότι ολοκληρώνεται πλέον το δίκτυο υπερυψηλής τάσης στην Πελοπόννησο, δίνει το σήμα στον ΑΔΜΗΕ να επανεκινήσει να δίνει προσφορές σύνδεσης σε αιοθικά πάρκα που περιμένουν εδώ και χρόνια υπομονετικά προκειμένου να εξασφαλίσουν ηλεκτρικό χώρο και να προχωρήσει η υλοποίησή τους. Η ανάπτυξη «κοιλάει» σε μερικά θέματα όχι μόνο για τεχνικούς αλλά και για θεσμικούς λόγους.

Ecotec: Πώς έχει η κατάσταση στην Κρήτη;

Ecotec: Μηροστά σε αυτή την αναμενόμενη ανάπτυξη και δεδομένου ότι η αγορά έχει κατακρηματιστεί σε όλα τα επίπεδα, έχουμε το έμψυχο και το εταιρικό δυναμικό να αξιοποιήσουμε ως χώρα αυτές τις επενδύσεις;

Βεβαίως και το έχουμε! Σε επίπεδο στελεχών, έμψυχο δυναμικού και επιχειρήσεων, καταφέραμε να επιβιώσουμε σαν κλάδος αρκετά επιτυχημένα και σε πιο δύσκολες εποχές.

Επίσης, η ανάπτυξη των αιοθικών έγινε πιο συντηρητικά σε σχέση π.χ. με τα φωτοβολταϊκά. Άλλωστε, ο ενεργειακός κλάδος αναπτύσσεται υγιώς με πιο συντηρητικούς ρυθμούς, σε αντίθεση με εκρήξεις και απότομες καθόδους. Γι' αυτό είπα και πριν ότι θέλουμε να διατηρήσουμε τη δυναμική που υπάρχει αυτή τη στιγμή. Και πρέπει να δούμε ποιος είναι ο στόχος, και το 2020 και το 2030.

Ecotec: Αλήθεια, ποιοι είναι οι στόχοι; Νομίζω ότι τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως τα θέλουμε...

Οι στόχοι του 2020 στις ΑΠΕ –και πρέπει να το επισημάνουμε

Ο ΜΥΘΟΣ...

Ecotec: Οι τοπικές κοινωνίες, σε κάποιες περιπτώσεις αντιδρούν στα έργα...

Τέτοια φαινόμενα τα βιώνουμε καθημερινά αλλιά συμβαίνει κάτι παράδοξο: Βλέπουμε πολλές αντιδράσεις για ένα έργο που είναι προς υλοποίηση, αλλιά όταν αυτό κατασκευαστεί, καμία... Γιατί, λοιπόν, δεν

συνεχίζονται οι διαμαρτυρίες; Όταν ξεπεραστεί ο φόβος –ή ίσως και η προκατάληψη– και βεβαιωθούν οι πολίτες ότι δεν προκαλείται καμία καταστροφή και καμία ενόχληση, τότε καταλαβαίνουν πως αυτός ο φόβος ήταν ένας μύθος. Αυτό για εμάς είναι η μεγαλύτερη δικαίωση.

Ο κ. Παναγιώτης Λαδακάκος.



για να μη μένουν αμφιβολίες— δεν είναι εφικτοί. Διότι μέχρι το 2020 θα πρέπει να εγκατασταθούν τουλάχιστον άλλα 4.000 MW έργων ΑΠΕ την Ελλάδα, αλλά με τους ρυθμούς που έχουμε αυτή τη στιγμή δεν είναι αυτό ρεαλιστικό.

Παρ' όλη αυτά έχει ανοίξει και η συζήτηση για το 2030. Αυτό σημαίνει ότι πολύ σύντομα πρέπει να δούμε τον ενεργειακό σχεδιασμό. Πρέπει να γίνει ξανά μια ποσοτικοποίηση, να καθοριστεί το ελάχιστο μερίδιο των ΑΠΕ που θα διεισδύσουν στο ηλεκτρικό σύστημα, να προκύψει ο στόχος για τις ΑΠΕ, να ξεκαθαριστεί πόσοι διαγωνισμοί θα πρέπει να γίνουν, να αποφασιστεί με ποιο ρυθμό θα αναπτυχθούν τα έργα κτλ. Αυτό το «σήμα» θα πρέπει να δοθεί από την Πολιτεία. Αυτή είναι που θα πρέπει να αποφασίσει για το πώς θα πορευτούμε έως το 2030.

Σχετικά με τους ρυθμούς που θα προχωρήσουμε, εξαιρετικά κρίσιμο σημείο είναι οι διαγωνισμοί. Σε αρκετές χώρες υπάρχει επαρκής «ορατότητα» και το μέλλον είναι πιο προβλέψιμο. Ο επενδυτής γνωρίζει πότε θα γίνουν οι διαγωνισμοί και τι μεγέθη θα αφορούν. Στην Ελλάδα αυτό δεν το γνωρίζουμε.

Ecotec: Πάντως αυτή τη στιγμή υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον στην Ελλάδα για τα αιολικά. Έτσι δεν είναι;

Υπάρχει ενδιαφέρον αλλά πρέπει αυτό να μετρωσθεί σε επενδύσεις. Για αυτό πρέπει να δοθεί ξεκάθαρο σήμα από όλο το θεσμικό πλαίσιο και από την πολιτική ηγεσία για το πού πάμε...

Κανένας σοβαρός ξένος επενδυτής δεν έρχεται εδώ για να περιμένει τι θα γίνει από χρονιά σε χρονιά. Πρέπει να του δώσουμε έναν ορίζοντα κι ένα όραμα για τα επόμενα 5-10 χρόνια, για να κάνει τον προγραμματισμό του.

Ecotec: Από αυτή την εξέλιξη των επενδύσεων και εάν τα πράγματα πάνε καλά, θα έχουμε ως χώρα προστιθέμενη αξία; Θα «ανοίξει» η αγορά των αιολικών και θα έχουμε περισσότερες θέσεις εργασίας στις ΑΠΕ;

Η ερώτησή σας είναι πολύ σημαντική και θα σας εξηγήσω γιατί... Τα αιολικά τα τελευταία χρόνια είναι στόχος έντονης κριτικής με το επιχείρημα ότι δεν δημιουργούν θέσεις εργασίας. Αυτό είναι μύθος. Συγκριτικά με άλλες μο-



ΠΑΝΩ: Στην πρώτη του συνέντευξη ως πρόεδρος της ΕΛΕΤΑΕΝ, ο κ. Λαδακάκος ανέπτυξε με σαφήνεια τις απόψεις του για την προώθηση της αιολικής ενέργειας και για έναν ορθολογικό ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας.

ΔΕΞΙΑ: Πρέπει να γίνει πολύ σύντομα ενεργειακός σχεδιασμός και μια ποσοτικοποίηση, από την οποία θα καθοριστεί το ελάχιστο μερίδιο των ΑΠΕ που θα διεισδύσουν στο ηλεκτρικό σύστημα. Στη φωτο, το αιολικό πάρκο στο Παναχαϊκό.

νάδες ηλεκτροπαραγωγής, δημιουργούν ανά MW παραγόμενης ισχύος περισσότερες νέες άμεσες θέσεις εργασίας.

Κατά το παρελθόν, που είχε εκπονηθεί απολογιστική στατιστική ανάμεσα στις επιχειρήσεις του κλάδου, είχε προκύψει ότι σε κάθε ένα εγκατεστημένο αιολικό MW στη χώρα, αντιστοιχεί και μια θέση εργασίας. Δεν είναι τεράστιος ο αριθμός, δεν είναι όμως ούτε αμελητέος· και είναι πολύ μεγαλύτερος από το αντίστοιχο

θέμενο αξία. Υπάρχει ήδη σημαντική προστιθέμενη αξία σε όλα τα περιφερειακά έργα ενός αιολικού πάρκου. Στα έργα υποδομής του, στα ηλεκτρολογικά, στις καλωδιώσεις, στις υπηρεσίες κτλ. Εκεί που δεν υπάρχει σημαντική προστιθέμενη αξία στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, είναι στην ίδια την ανεμογεννήτρια.

Για παράδειγμα, γιατί να μην κατασκευάζουμε εδώ τον πυλώνα των ανεμογεννητριών; Στα

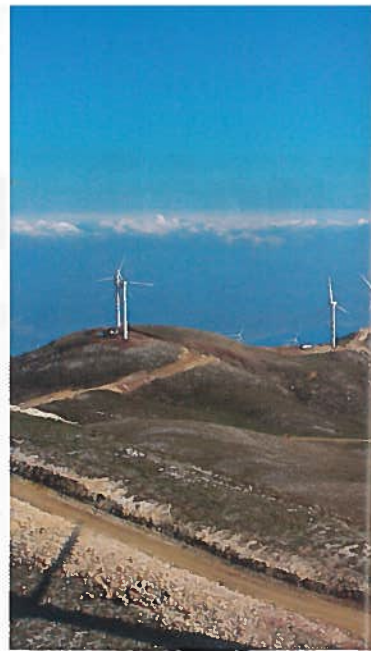
“ Στην Ελλάδα ίσως υπάρχει περιθώριο να επενδύσουμε και στην έρευνα και στην ανάπτυξη των πλωτών ανεμογεννητριών ”

μέγεθος απασχόλησης για νέους συμβατικούς σταθμούς ορυκτών καυσίμων.

Το στοίχημα των θέσεων εργασίας θα εκτινασσόταν εάν κι εφόσον είχαμε πετύχει τη δημιουργία εγχώριας βιομηχανίας. Αυτό δεν έγινε, και σήμερα είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο. Αυτό που θα μπορούσε να γίνει είναι να κατασκευάζονται εδώ έστω κάποια τμήματα των ανεμογεννητριών, ώστε να αυξήσουμε την προστι-

μωτά χρόνια της εμπορικής ανάπτυξης των ΑΠΕ, στη δεκαετία του 1990, οι περισσότεροι πυλώνες που τοποθετούνταν στη χώρα, κατασκευάζονταν εδώ.

Είχαμε φτάσει στο σημείο να κατασκευάζουμε στην Ελλάδα πλωτών ανεμογεννητριών για τουρισμό μεγάλων κατασκευαστών οίκων του εξωτερικού και να πωλούνται και στο εξωτερικό. Υπήρχαν τουλάχιστον 4-5 εργοστάσια που αναλάμβαναν αυτή



την εργασία. Και υπάρχουν ακόμα αυτά τα εργοστάσια.

Στην πορεία, εξαιτίας διάφορων στρεβλώσεων—που δεν είναι στρεβλώσεις των ΑΠΕ αλλά του γενικότερου πλαισίου λειτουργίας της χώρας— η εγχώρια κατασκευή έπαψε να είναι ελκυστική και ανταγωνιστική. Αυτό το στοίχημα, όμως, μπορεί να κερδηθεί.

Ecotec: Έχουμε «φρένο» στις ΑΠΕ στον υπόλοιπο κόσμο;

Όχι βέβαια! Το 2016-2017 η αιολική ενέργεια πήγε πολύ καλά. Όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και στην Ασία, εάν υπολογίσουμε ότι πλέον η Κίνα είναι το νούμερο ένα και σε ετήσιο ρυθμό και σε συνολικά εγκατεστημένη ισχύ.

Η Αμερική είναι κάπως ξεχωριστή περίπτωση, για θεσμικούς λόγους και για λόγους πολιτικής. Πάντως και αυτή αναπτύσσεται πολύ, και είναι 2η παγκοσμίως μετά την Κίνα σε νέες εγκαταστάσεις αιολικών. Η αλήθεια είναι ότι σε όλο τον κόσμο συντηρείται κοσμογονία στις ΑΠΕ. Έχει ληθεί το δίλημμα ΑΠΕ ή κάτι άλλο... Ακούγονται φωνές και για 100% ΑΠΕ με ορίζοντα τις επόμενες δεκαετίες.

Η ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ...

Ecotec: Μέσα στο 2017 αποδόθηκε και το τέλος των αιολικών στους καταναλωτές... Αναγνώρισαν οι τοπικές κοινωνίες τη συμβολή της αιολικής ενέργειας στην ενίσχυσή τους;

Ακριβώς! Είχαμε την απόδοση του τέλους μετά από τόσα χρόνια. Η εξέλιξη της ιστορίας αυτής είναι ένα παράδειγμα του πώς η Πολιτεία βάζει τρικλοποδιές και στον εαυτό της αλλά και σε έργα που θέλουν να ολοκληρώσουν οι επενδυτές. Τόσα χρόνια η Πολιτεία μάζευε όλα αυτά τα χρήματα από τους ε-

πενδυτές, και για καθαρά τεχνικούς - λογιστικούς λόγους δεν τα απέδιδε στους καταναλωτές.

Έτσι, στις τοπικές κοινωνίες κανείς δεν πίστευε ότι η Πολιτεία θα τους τα αποδώσει, ενώ κάποιοι θεωρούσαν ότι οι παραγωγοί ενέργειας από αιολικά δεν τα παραχωρούσαν. Αυτό που έγινε όμως το 2017 ήταν μια δικαίωση και για την αιολική ενέργεια αλλά και την ίδια την Πολιτεία, που έστω και καθυστερημένα φάνηκε αξιόπιστη στα μάτια των τοπικών οικιακών καταναλωτών.



Ecotec: Είναι εφικτό να παράγεται ενέργεια 100% από ΑΠΕ;

Έτσι όπως εξελίσσεται η τεχνολογία και τα κόστη, αλλά και οι περιφερειακές τεχνολογίες που έχουν να κάνουν με τις ΑΠΕ, όπως η αποθήκευση, αυτό γίνεται εφικτό.

Ecotec: Και θα παράγεται ηλεκτρική ενέργεια με ανταγωνιστική τιμή;

Σαφώς! Μα αυτό είναι το στόχημα! Εγώ θα έλεγα ότι είναι εφικτό ακόμα και σήμερα να παράγεται ενέργεια 100% από ΑΠΕ. Τεχνικά είναι εφικτό, αλλά οικονομικά δεν είναι ακόμα ανταγωνιστικό, με βάση τις ισχύουσες τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας που έχουμε σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ecotec: Υπάρχουν νέες αγορές στα Βαλκάνια, στη βόρεια Αφρική και στην Τουρκία; Αναπτύσσεται κι εκεί μια ξεχωριστή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ;

Δεν έχω πρόχειρα συγκεκριμένα στοιχεία να σας δώσω, αλλά τόσο στη βόρεια Αφρική όσο και στα Βαλκάνια ακούμε για μαζικές εγκαταστάσεις αιολικών πάρκων, και ταυτόχρονα εγκατάληψη σχεδίων για λιγνιτικούς ή πετρελαιοειδούς σταθμούς. Σίγουρα, αυτό το οποίο αλληλάζει δραστικά την ενεργειακή κατεύθυνση, ειδικά για τις χώρες της ηπείρου μας, είναι η εισόδός τους στην Ε.Ε. Εισερχόμενες στην Ε.Ε. αποκτούν μια διαφορετική ενεργειακή κουλτούρα και στρέφονται ακόμη περισσότερο προς τις ΑΠΕ.

Άλλωστε, ο τομέας της αιολικής ενέργειας είναι ένας από τους ελάχιστους τομείς της παγκόσμιας βιομηχανίας στους οποίους συνεχίζει να έχει τα σκή-

πτρα η Ε.Ε. και να διαθέτει εταιρείες πρωτοπόρες σε παγκόσμιο επίπεδο. Και δίνεται μεγάλη μάχη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να μπορέσουν αυτές οι χώρες να συνεχίσουν να είναι πρωτοπόρες απέναντι στον ανταγωνισμό από την Ασία, την Ινδία κτλ.

Ecotec: Θα δούμε σύντομα στην Ελλάδα να τοποθετείται ανεμογεννήτρια στη θάλασσα;

Γενικά, η Wind Europe, της οποίας εθνικός εκπρόσωπος είναι

ηλά παρακολουθούμε στενά τις τεχνολογικές εξελίξεις.

Σημειώνω ότι ο τομέας της πλωτής ανεμογεννήτριας είναι μια άσκηση που δεν έχει λυθεί ακόμα πλήρως. Εμπορικά, υπάρχουν 4-5 τεχνολογικές επιλογές και αρκετά πιλοτικά προγράμματα ανά τον κόσμο. Δεν έχει διαμορφωθεί όμως ακόμα κυρίαρχη τεχνολογία ή κυρίαρχος παίκτης. Επομένως, ίσως υπάρχει περιθώριο στην Ελλάδα να επενδύσουμε στην έρευνα και περαι-

“ Απόδοση του τέλους: «Το 2017 ήταν μια δικαίωση και για την αιολική ενέργεια αλλά και την ίδια την ποιότητα, έστω και καθυστερημένα » ”

η ΕΛΕΤΑΕΝ, έχει σε υψηλή προτεραιότητα το θέμα των θαλάσσιων αιολικών πάρκων, καθώς και των πλωτών ανεμογεννητριών.

Ωστόσο, η συζήτηση για μια τέτοια μαζική ανάπτυξη στη χώρα μας –και εφόσον αυτή συμβεί– αφορά την περίοδο μετά από μια δεκαετία και πέρα. Είναι ένας τομέας όπου η ΕΛΕΤΑΕΝ «πιστεύει», δίνοντας βάρος στην προώθηση ανάλογων λύσεων.

Η χώρα μας δεν έχει ευνοϊκές τεχνικές προϋποθέσεις, κυρίως λόγω βάθους θαλασσών –σε αντίθεση με τις χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Ωστόσο πάντα υπάρχουν συγκεκριμένα έργα που μπορεί να αναπτυχθούν.

Περαιτέρω, έχουν γίνει μεγάλα βήματα σε τεχνολογικό επίπεδο, και παρατηρούμε εξέλιξη στο πεδίο της πλωτής ανεμογεννήτριας. Δεδομένου του υψηλού αιολικού δυναμικού στο Αιγαίο, αυτό μπορεί να έχει τεράστιο ενδιαφέρον για τη χώρα μας. Δεν είναι μια συζήτηση του «σήμερα», αλλά

τέρω βελτίωση κάποιων από αυτές τις υφιστάμενες τεχνολογίες.

Μια τέτοια επένδυση έχει κάποια ρίσκα, αλλά εάν πάνε όλα καλά, θα μπορούσαμε μετά από μια δεκαετία να μιλάμε για μια ικανοποιητική βιομηχανική βάση στη χώρα μας. Γενικότερα, το αιολικό δυναμικό του Αιγαίου στα νησιά και στη θάλασσα έχει για εμάς στρατηγικό ρόλο. Η μαζική αξιοποίησή του ενισχύει τη θέση μας στα κρίσιμα θέματα με τη γείτονα χώρα. Ταυτόχρονα θα συμβάλει στη γεωπολιτική ενίσχυση της Ευρώπης.

Το Αιγαίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα σημαντικό κομμάτι του παζλ της ενεργειακής ανεξαρτησίας και να γίνει μια πολύτιμη «μπαταρία», συμβάλλοντας έτσι στην ανεξαρτησία της γηραιάς ηπείρου και από την πλευρά του Ατλαντικού αλλά και από την Ανατολή. Η Ελλάδα έχει να προσφέρει έναν 100% βεβαιωμένο ενεργειακό πόρο, κι αυτός είναι το αιολικό δυναμικό της.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ

Ο Παναγιώτης Λαδακάκος είναι διπλωματούχος ηλεκτρολόγος μηχανικός ΕΜΠ με ειδίκευση στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται επαγγελματικά από το 1995.

Είναι διευθύνων σύμβουλος σε εταιρείες του ομίλου ΕΝΤΕΚΑ, και στα πλαίσια της επαγγελματικής του δραστηριότητας έχει σχεδιάσει, αναπτύξει και υλοποιήσει πλήθος εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές (κυρίως αιολικά πάρκα), ισχύος εκατοντάδων MW. Από το Σεπτέμβριο του 2017 είναι πρόεδρος της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ), στο Δ.Σ. της οποίας εκλέγεται αδιαλείπτως από το 2001.

Κατέχει σημαντική ερευνητική εμπειρία ήδη από την εκπόνηση των μεταπτυχιακών του σπουδών στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του ΕΜΠ και ως μηχανικός έρευνας και ανάπτυξης στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) κατά την περίοδο 1995-1998. Παράλληλα έχει κάνει και οικονομικές σπουδές στο Τμήμα Επιχειρησιακής Έρευνας και Marketing του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ο κ. Λαδακάκος είναι παντρεμένος και πατέρας τεσσάρων παιδιών.